

[Dahlggaard.]

afskaffelse af de økonomiske og sociale tilfældigheder, der klæber til de nuværende boligforhold.

Det følger af, hvad jeg har sagt, at vi fra radikal side ikke kan være tilhængere af udligningsafgiften i den form, som den har fået i lovforslag nr. 234. Vi foretrækker en afgift på forslagsvis 60 pct. af afkastet af en ejendom ud over omkostningslejen. Det vil medføre, at afgiften bliver høj for ejendomme med betydelige inflationsgevinster og lille for ejendomme med ringe inflationsgevinster.

Vi må endvidere modsætte os, at udligningsafgiften indgår i statens bygge- og boligfond og derved bliver genstand for en i hvert fald foreløbig øremærkning til udgifter specielt inden for boligområdet. Der er netop for nogle få dage siden her i folketinget gennemført en ændring af loven om statens bygge- og boligfond, hvorved der sker en kunstig nedsættelse af renten af udlån fra denne fond. Ændringen er begrundet med, at der ikke er tilstrækkelig interesse for at låne af fondens midler, og derfor gennemførte regeringen ved hjælp af sit meget skræbete flertal bestemmelsen om rentenedsættelse. Den slags vil det radikale venstre ikke være med til, og det undrer mig, at budgetministeren har kunnet tiltræde den udhuling af hans muligheder for at styre udgiftspolitikken, som forslaget om, at udligningsafgifterne skal indgå i statens bygge- og boligfond, er udtryk for.

Jeg har indtrykket af, at boligministeren ikke rigtig kan se, hvordan han skal få afgiften ind i statskassen, hvis ikke det sker via statens bygge- og boligfond. Jeg kan derfor tilføje, at vi fra det radikale venstres side har den opfattelse, at disse penge slet ikke skal ind i statskassen, men at de skal blive hos kommunerne som et led i de bestræbelser, som vi fra vor side vil udfolde for at få boligpolitikken kommunaliseret så meget som muligt.

Forslaget om, at grundejerne skal have lov til at hæve deres indskud i grundejernes investeringsfond i utide, ønsker vi modificeret, så man sikrer sig imod, at midlerne skulle gå hen og blive frigivet på et tidspunkt, hvor samfundsøkonomien taler derimod, f. eks. hvis man er i en sådan situation som i øjeblikket, hvor samfundsøkonomien er overophedet.

Bolignævneene, som skal erstatte huslejenævne og boligretter, er vi skeptiske over for. De ligner efter vor opfattelse mest af alt arbejdsmarkedets mæglings- og voldgiftsinstrumenter; jeg tror ikke, denne for arbejdsmarkedet hensigtsmæssige ordning egner sig til efterligning i forholdet mellem ejer og lejer. Vi har den opfattelse, at boligministerens forslag om den såkaldte omkostningsbestemte leje ligesom lægger op til en lang række selvskabte problemer og vanskeligheder i det små og store mellem ejer og lejer, og at det derfor er blevet nødvendigt at foreslå en kunstig mæglings- og voldgiftsordning.

Forslaget om beboerdemokrati er vi i øvrigt positive over for. Det gælder ikke mindst forslaget om, at beboerne i udlejningsejendomme, der er til salg, skal have forkøbsret til ejendommen. Dermed imødekommes et gammelt radikalt ønske.

Forslaget om at gøre uopsigelighed af lejerne permanent kan vi tilslutte os med forbehold for mindre ejendomme.

Forslaget om bytteret har vi også en positiv holdning over for, men jeg gør opmærksom på, at den frie bytteret ville virke rimeligere under forhold, hvor der er ensartet huslejeniveau, altså fri huslejedannelse, end under en ordning med forskel i lejen for boliger af ensartet brugsværdi. Under sådanne forhold kommer bytteretten nemlig let til at virke som en vedvarende særbegunstigelse for lejere, der én gang er kommet ind i kredsen af heldige lejere, der kan bytte med hinanden, mens de øvrige lejere, specielt ungdommen, er udenfor, hvis de da ikke køber sig ind med sorte penge.

Vi er enige i, at de midler, der fremkommer ved huslejeregulering i den bestående, almennyttige boligsektor, skal indgå i selskabernes landsbyggefond. Jeg tilføjer, at vi har den opfattelse, at landsbyggefonden ikke skal have tilført midler fra anden side og altså heller ikke fra statskassen, således som formanden for de almennyttige selskabers landsbyggefond, direktør Salicath, så vidt jeg har forstået, i dag stiller krav om i Politiken.

Jeg vil benytte lejligheden til at tilføje, at vi i det radikale venstre mener, at udlejningsvanskeligheder, der mere eller mindre forbigående kan opstå i almennyttigt byggeri, skal klares af de midler, landsbyggefon-